

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

כ"ו חשון תשע"א
03 נובמבר 2010

מדיניות משרד החקלאות ופיתוח הכפר
אתרים לייצור אנרגיה סולרית בשטחים חקלאיים

כללים להמלצת המשרד להקמת מיזמי אנרגיה סולרית על קרקע חקלאית

1. איתור קרקע לצורך הקמת מתקנים לייצור אנרגיה סולרית ייעשה בשים לב לאיכות הקרקע החקלאית תוך העדפת שטחים שאינם מעובדים וקרקע זיבורית, הן בתחום שטח המשבצת החקלאית והן בתחום קרקע זמנית, בהינתן אפשרות לחילופי קרקעות. משרד החקלאות ופיתוח הכפר יסייע במידת האפשר ובכפוף להמלצתו לחילופי קרקעות נדרשים באמצעות ועדת הקרקעות.
2. בתסקיר השפעה סביבתי או בסקר ממצאים סביבתי, הנלווים לתוכנית לשינוי ייעוד, יש לבחון את ההשפעה על קרקע החקלאית, על איכותה ועל אפשרויות הגידול בה בהווה ובעתיד. הבחינה תעשה בשטח האתר ובשטחים החקלאיים הסמוכים.
3. תכנון אתר לאנרגיה סולרית יאפשר כל הניתן את המשך הפעילות החקלאית, עד להקמת המיזם, ובמהלך תפעולו ככל שניתן. יש לציין מפורשות בהוראות התכנית שתתאפשרנה פעולות עיבוד חקלאי בשטח. כמו כן יש לקבוע בהוראות התכנית שבתום תוקף התכנית או בתום תקופת השימוש, המוקדם מביניהם, תוחזר הקרקע לשימוש חקלאי כשהיא נקייה מכל חפץ ובמצב ראוי לעיבוד.
4. המלצת משרד החקלאות לאתר לייצור אנרגיה סולרית בקרקע חקלאית תינתן לאגודה החקלאית כעיבוד משותף בלבד, ולא לחברי האגודה באופן פרטני.
5. היקף הקרקע החקלאית משטח המשבצת שתאושר למיזם אנרגיה סולרית יוגבל עד למקסימום של 250 דונם. בכל מקרה אין לשנות ייעוד של שטח שהיקפו עולה על 10% משטח המשבצת.
6. במידה ולאחר לייצור אנרגיה סולרית נדרש שטח גדול יותר מ-250 דונם במשבצת של ישוב אחד, תקיים הרשות לתכנון דיון מקצועי בבקשה, תבחן את השיקולים המניעים את היוזמה ותגבש את עמדתה ביחס לתוכנית ואת התנאים להמלצתה. הרשות לתכנון תבחן בין השאר את האפשרות לייזום של פרויקט משותף לכמה יישובים ברמה אזורית, לפי הכללים המפורטים בהמשך.
7. בחבל אילות, לאור העובדה שמדובר באזור מרוחק ביותר חסר מגוון אלטרנטיבות כלכליות, ולאור החשיבה הכוללת שקיימה המועצה האזורית ביחס לכל יישוביה ובשיתוף העיר אילת, ניתן להתחשב בשטח שגודלו עד 10% מהמשבצת המאושרת על פי פרוגרמת האזור באישור השר (800 דונם).
8. ביישובים בתת אכלוס יתנה המשרד את המלצתו בהצגת תכנית צמיחה דמוגרפית וצעדים לקליטת חברים בישוב. המלצת המשרד לגבי גודל השטח תביא בחשבון את היקף האכלוס בישוב ביחס לפרוגרמה המאושרת לישוב.

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

השבת קרקע

יישובים המחזיקים בקרקע זמנית עודפת יידרשו להשיב קרקע עודפת בהיקף כפול מגודל השטח המאושר להקמת האתר לייצור אנרגיה סולרית.

1. הדרישה תחול על מיזמים ששטחם עולה על 125 דונם (שטח מתאים לייצור 5MW), למעט במקרים הבאים שבהם לא תחול הדרישה להשבת הקרקע:

• ביישובי עוטף עזה – כאשר שטח המיזם הכלול במשבצת הישוב אינו עולה על 250 דונם.

• במיזמים אזוריים¹ משותפים למספר יישובים – כל עוד השטח המשנה את ייעודו בתחום משבצת ישוב בודד השותף במיזם אינו עולה על 250 דונם.

2. הקרקע המיועדת להשבה תסומן במפת השטחים החקלאיים של הישוב, בעת הגשת התכנית להמלצת המשרד. ההשבה תבצע בפועל לעת מימוש המיזם.

עקרונות ל"מיזם אזורי" במשבצת

תנאי סף:

1. האתר ממוקם בשטח מועדף לפיתוח אתרי ייצור אנרגיה סולרית לאור סמיכותו למערכת הולכת החשמל במתח עליון.

2. בחינת העמידה בתנאי הסף תעשה על בסיס מיפוי ותיאום עם משרד התשתיות הלאומיות.

כללים:

1. התכנית תובא לדיון במחוז וברשות לתכנון, בהמלצת המועצה האזורית, ועל בסיס מדיניות אזורית לפיתוח אנרגיה סולרית בתחומה.

2. היקף השטח המקסימלי יהיה מכפלה של מספר היישובים השותפים למיזם בשטח של 250 דונם.

3. כאשר כל שטח המיזם האזורי ממוקם במשבצת של ישוב אחד או של חלק מהיישובים השותפים, יידרש הליך של שינוי והחלפת שטחים בין המשבצות באופן ששטח המוקצה למתקן לא יעלה על 250 דונם במשבצת של ישוב בודד.

4. במיזם אזורי העומד בכללים הנ"ל לא תחול חובת השבת קרקע זמנית.

5. הגשת התכנית תלווה במפות השטחים החקלאיים של היישובים השותפים למיזם האזורי, ובהן יסומנו שטחי המיזם ו/או שטחים להחלפה בין משבצות היישובים.

6. במידה ועל אף האמור כאן, יחרוג גודל השטח מ-250 דונם בישוב אחד, תחול חובת ההשבה כאמור לעיל. בכל מקרה המשרד לא ימליץ על תכנית בה גודל השטח הנגרע ממשבצת של ישוב בודד עולה על 10% מגודל המשבצת.

הבהרה:

הכללים המפורטים לעיל נועדו להבהיר את מדיניות המשרד בבואו להמליץ על תכניות לאתרי אנרגיה סולרית, ואין בהם כדי לסתור או לשנות מדיניות תכנון ובנייה, כפי שייקבע מוסד התכנון המוסמך, ועל פי הוראות תכנית מתאר ארצית בנושא זה.

¹ תנאי סף לפרויקט אזורי מפורטים בסעיף הבא.